

Pyyntö yhteistyötahoksi SAUMA-tutkimushankkeeseen

Khall 04.05.2026 § 120
49/00.01.05/2026

Valmistelija

Vt. kunnanjohtaja Joonas Rentola, 040 545 9009,
joonas.rentola@savukoski.fi

Tutkimuslaitos Demos Helsinki pyytää Savukosken kuntaa yhteistyötahoksi SAUMA-tutkimushankkeeseen.

Tutkimuslaitos valmistelee yhdessä Itä-Suomen yliopiston, Jyväskylän yliopiston, Syken ja GTK:n kanssa hakemusta Strategisen tutkimusneuvoston Arktinen alue murroksessa -tutkimushaun toiselle kierrokselle. Konsortiota johtaa professori Rauno Sairinen Itä-Suomen yliopistosta. Hankkeessa tutkitaan mahdollisuuksia ja haasteita, jotka liittyvät kaivostoiminnan lisäämisen tarpeen yhteensovittamiseen paikallisen toimijuuden, sosioekonomisen kehityksen ja alkuperäiskansojen oikeuksien sekä ympäristönsuojelun kanssa. Hankkeen kesto olisi toteutuessaan kuusi vuotta, alkaen vuonna 2027. Hankehaku päättyy 6.5.2026. Demos Helsinki tarvitsee tiedon hankkeeseen osallistumisesta viimeistään 5.5.2026.

Savukosken kunnalla on tärkeä rooli arktisen alueen jännitteisiin ja kaivostoimintaan liittyvissä keskusteluissa. Tästä syystä kunta halutaan mukaan hankkeen sidosryhmäksi. Toiveena on, että Savukoski voisi toimia yhtenä hankkeen kolmesta case-alueesta (muut olisivat alustavasti Sodankylä ja Kolari). Käytännössä tämä tarkoittaa osallistumista hankkeen haastattelututkimuksiin ja muutamiin työpajoihin, ja vastineeksi kunta saa tutkimustietoa ja työkaluja vaikutusten arviointiin ja yhteistyön hallintaan kaivoshankkeisiin liittyen eri osapuolten välillä.

Yhteenveto hankkeesta

Uusien geopoliittisten kehityskulkujen, vihreän siirtymän kasvavan materiaalitarpeen ja lisääntyviä taloudellisten intressien seurauksena arktisten alueiden mineraalivaroihin kohdistuu tarpeita ja paineita kaivostoiminnan nopeaan lisäämiseen. Kaivostoiminnalla on kuitenkin merkittäviä vaikutuksia herkälle arktiselle ympäristölle sekä alueella asuville yhteisöille. Tutkimushanke tarkastelee, miten näitä kehityskulkuja kehystävä kiireen politiikka muovaa Suomen arktisiin alueisiin kohdistuvaa resurssipolitiikkaa, lainsäädäntöä, ympäristöä ja niihin liittyviä suojamekanismeja sekä kärjistää konflikteja paikallisyhteisöjen kanssa. Samalla hankkeessa rakennetaan monitasoista toimijuutta – miten eri vaikutuksenalaiset organisaatiot ja ryhmät pystyvät vaikuttamaan muuttuvaan tilanteeseen aktiivisesti, tehokkaasti ja yhteistoiminnallisesti. Tuloksena syntyy parempi strateginen selkeys erilaisista kehityspoluista ja työkaluista, jotka tukevat kestävää arktista mineraalipolitiikkaa.

Kunnanhallitukselle kokouksessa tutkimushanketta esittelee tutkimuslaitos Demos Helsingin edustaja.

Esittelijä

Vt. kunnanjohtaja Joonas Rentola

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää, että Savukosken kunta osallistuu tutkimuslaitos Demos Helsingin valmistelemaan SAUMA-tutkimushankehakemukseen sidosryhmänä.

Osallistuminen ei edellytä kunnalta taloudellista panostusta, vaan koostuu pääosin haastatteluihin ja työpajoihin osallistumisesta. Vastineeksi kunta

saa käyttöönsä tutkimustietoa sekä työkaluja kaivostoiminnan vaikutusten arviointiin ja eri toimijoiden välisen yhteistyön kehittämiseen.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös

Iida Koistinen kannatti päätösehdotusta.

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Jakelu

Muutoksenhaku

Päätöksestä voi tehdä kuntalain 134 §:n mukaisen oikaisuvaatimuksen.